

ved andre af høreforsorgens instanser. — Ved høreinstitutter og hørekurser etableres således obligatoriske kurser i høreapparatbetjening og -tilvænnning, der, for så vidt der foreligger indikation, efterfølges af en terapeutisk specialundervisning i form af høretræning, synstræning (mundaflæsning) og taletræning, der har til hensigt yderligere at afhjælpe handicappet. — Ved erhvervs- og vejledningskontorer for hørehandicappede ydes social samt uddannelses- og erhvervsmæssig assistance, herunder formidles evt. økonomisk hjælp fra et revalideringscenter.

De tre nævnte instansers sammenhængende foranstaltninger hviler på fælles journalmateriale, og deres behandling kan til enhver tid genoptages, når anmodning herom indgives og indikation foreligger.

Når en behandling er afsluttet, er der for enhver rige muligheder for en udstrakt service og omsorg, ikke blot ved de tre nævnte behandlende instanser, men tillige gennem L.B.H.; hvis omsorgsassistenten (kaldet hørevejledere) og lokale kredsforeninger inddrages i bestræbelserne for at afbøde den isolation, mange hørehandicappede trods al mulig behandling lider under.

Samtlige medvirkende instanser, herunder L.B.H., er repræsenteret i tunghørenævnet, der hører under socialministeriet og har direktøren i direktoratet for revalidering og forsorg som formand.

L.B.H. er af den principielle opfattelse — og får heri tilslutning fra forsorgens ansvarlige hørpædagogiske fagfolk — at betjeningen af de voksne hørehandicappede, for så vidt angår de omtalte revluderingsforanstaltninger, *fortsat i sin helhed* bør henhøre under socialministeriet og påhvile de nævnte instanser og organer, der stærkt udbygges i disse år.

Ud fra denne opfattelse bør således også den såkaldte specialundervisning for voksne hørehandicappede fortsat påhvile forsorgen, hvilket L.B.H. i sin henvendelse til undervisningsministeriet af 28. august 1966 stærkt har plæderet for.

Da begrebet „specialundervisning“ (i international terminologi: „special education“) herhjemme har været genstand for forskellig fortolkning, skal man tillade sig at citere en del af undervisningsministerens svar på spørgsmål 51 i det ærede udvalgs

beretning af 14. august 1967 vedrørende forslag til lov om fritidsundervisning m. v. Det hedder heri:

„Undervisningen for handicappede kan tilrettelægges på tre måder:

- 1) En undervisning, der tager direkte sigte på at afhjælpe det pågældende handicap.
- 2) En undervisning, der er tilrettelagt under hensyntagen til deltagerens handicap.
- 3) En undervisning, der foregår på almindelige hold inden for fritidsundervisningen for voksne, men hvor der tages særligt hensyn til enkelte deltageres eventuelle handicap.“

Det er den under 1) angivne art af specialundervisning, den terapeutiske handicapafhjælpende specialundervisning, L.B.H. beskæftiger sig med i sin henvendelse og ønsker bevaret under forsorgen. Det drejer sig for hørehandicappede om høretræning, mundaflæsning og talekorrektion (i den grønne betænkning om folkeskolens specialundervisning betegnet som „de specielle tunghøre-discipliner“). — Det skal i den forbindelse bemærkes, at en handicapafhjælpende specialundervisning såvel i forsorgen som i folkeskolen og efter forslag til lov om fritidsundervisning kun vil kunne iværksættes, for så vidt der skønnes behov og indikation derfor.

L.B.H. finder det kunstigt og inkonsekvent — som foreslået af det udvidede aften-skoleudvalg — at rive et enkelt led (den handicapafhjælpende specialundervisning) ud af sin sammenhæng med de andre sideordnede revalideringsbestræbelser i forsorgen for at kunne placere det under administrationen for fritidsundervisningen. En sådan ordning kan ikke være i de hørehæmmedes interesse. Den vil betyde splittelse af bestræbelserne og komplicere forretningsgangen instanserne imellem, idet man indfører en ny myndighed — tilmed under et andet ministeriums ressort.

Der kan i denne forbindelse drages en parallel til folkeskolen, der næppe ønsker eller tillader en spredning af bestræbelserne for den samlede hørpædagogiske virksomhed over for skolens hørehandicappede elever, men netop koncentrerer tilbuddet om assistancen og ansvaret for den hos den skolepsykologiske rådgivning.